

Rapport från resa till Norra Irak

29 april – 7 maj 2007

2007/ 5/ 4

Margareta Viklund

Ordförande Svenska Kommittén för Assyrier, SKA

Resan till norra Irak

Innehållsförteckning

Inledning	3
Syftet	3
Metod	4
Studiens utförande	
Starten	4
Förberedelse och uppläggning	4
Besök vid kvinnocenter	6
Erbil	8
Nineveområdet	10
Bagdede	10
Baretleh	12
Nohadra (Dohuk är kurdernas namn)	13
Kvinnoorganisationen	14
Barwar	16
Besök hos AAS (Assyrien Aid Society)	17
Ungdomsorganisation	19
Besök vid Radio-TV-station	20
Besök vid mer eller mindre historiska minnesplatser	20
Bevattningskanalen i Sarsink	20
Kyrkan i Alqosh	22
Berättelser ur det förflutna	24
Byn Hijerke	24
Blodbadet i Simele	27
Prästen	28
Några andra exempel	30
Sammanfattande tankar och slutsatser	30
Vad kan vi göra?	32

Resan till norra Irak, (av framförallt den assyriska befolkningen även kallat Assyrien)

Inledning

Efter stor vanda på grund av det osäkra säkerhetsläget, sjukdom, lång planeringstid, kommun-, landstings- och riksdagsval i Sverige, många kontakter med personer både i Irak och Sverige kunde resan till norra Irak startas. Vi som reste var Dinkha Elia, Yousif Isho och jag, Margareta Viklund. Jag var den enda i sällskapet som inte behärskade det assyriska språket. Yousif, som kommer från norra Irak, var vår kontaktperson. Han hade på vårt uppdrag planerat resan, som förberetts vid åtskilliga möten och kontakter. En av Dinkha Elias uppgifter var, att förutom att iaktta och lyssna, fungera som tolk och fotograf. Även hans familj härstammar från Norra Irak. Dinkha har dock aldrig bott där. Under sin barndom växte han upp i Bagdad. Min egen släkttavla går tillbaka till 1500-talet här i Sverige. Längre ner i släktforskningen har vi inte kunnat komma. (Om nu detta är av något intresse i sammanhanget.)

Genom att framförallt jag måste ha en mellanhand vid de flesta samtal och återgivande av aktuella och historiska händelser, var det en hel del som tyvärr gick mig förlorat. Men många tragiska berättelser finns återgivna i original i en videodokumentär.

De flesta namnen på olika personer vi mött, är på grund av säkerhetsskäl för människorna i Norra Irak borttagna.

Syftet

Syftet med resan var att tillsammans med Assyrian Aid Society, AAS, i Irak diskutera och planera förutsättningarna för att etablera ett kvinnocenter i norra Irak.

Det långsiktiga målet

Det långsiktiga målet för det projekt vi planerar är att utreda förutsättningarna för att kunna stärka kvinnors och flickors mänskliga rättigheter, men att även stärka demokratiska och sociala strukturer för befolkningen i allmänhet.

I uppdraget ingick att få svar på hur en kommande insats kan initieras och genomföras, med särskilt fokus på verksamhetens bärkraft.

Underlaget för den kommande insatsen planerades ske genom intervjuer och informella samtal med AAS:s representanter, samt med den assyriska befolkningen och flyktingar. En del av samtalen har dokumenterats och översatts.

Metod

Forum Syd har rekommenderat att parterna i planeringen av en större insats, så långt det är möjligt:

- skall sondera samarbetsorganisationens nuvarande kunskaper och behov av utbildning i jämställdhetsfrågor, samt analysera kvinnors inflytande och beslutsfattande inom AAS,

- inkludera metoder för den lokala organisationen att arbeta med pojkar och mäns attityder i relation till flickor/kvinnors lika värde.

Vidare rekommenderade Forum Syd att minst en av utförarna av förstudien var en kvinna.

Studiens utförande

Starten

Tidigt på morgonen måndagen den 30 april 2007 efter ungefär en natts flygning anlände vi till staden Erbil i Norra Irak. Vi togs emot av en assyrisk representant från det i huvudsak kurdiska parlamentet i norra Irak och skjutsades till det hem där vi inkvarterades den första natten. Värden och värdinnan i familjen, som bestod av sex personer, var en före detta assyrisk minister i den regionala regeringen i norra Irak och hans familj. Deras hem är beläget i en stadsdel, som ännu inte är färdigbyggd. Huset var helt nytt, stort och mycket vackert. Husets hjärta, det pampiga rummet i husets mitt, hade sex meter mellan golv och tak. I ena änden av rummet slingrade sig en trappa upp till en inomhusbalkong på den övre våningen där sovrummen fanns med badrum och toalett till varje rum. Huset var väl bevakat med beväpnade vakter i en vaktkur utanför huset.

Förberedelse och uppläggnig

Som tidigare nämnts var Yousif Isho kontaktperson för resan. Genom sin politiska ställning, numera Assyriska Demokratiska Rörelsens, ADRs, ordförande i Europa och med ett stort internationellt kontaktnät, har han en ständig kontakt med personer, politiker organisationer och andra över hela världen och i Norra Irak. Han kommer, som tidigare nämnts själv från Norra Irak men bor nu med sin familj i en av Stockholms grannkommuner.

Av förmodligen säkerhetsskäl gavs vi inte tillfälle att ta del av någon direkt schemalagd plan för vårt besök. Yousif Isho, som ständigt står i kontakt med regeringen i Bagdad, har informerat om säkerhetsläget och otaliga gånger bekräftat att vi skulle bli väl mottagna, omhändertagna och skyddade. Även tillresande politiker från såväl Bagdad som Norra Irak har vid personliga möten, då de varit på besök i Sverige, berättat för Dinkha och mig om bland

annat situationen i Irak för assyrier, även kallade syrianer och kaldéer, och betygat att de skulle ta väl hand om oss vid det planerade besöket.

Vi ansåg oss således, även om jag önskat att vi fått en mer preciserad plan för vårt besök, vara väl förberedda men ändå en aning bävande inför vår resa.

Av, som jag förmodar, säkerhetsskäl var flera av våra besök i olika byar och på olika institutioner inte heller kända av så många personer i förväg. Vid ett tillfälle fick jag detta också bekräftat.

Resan mellan Erbil och Dohuk var väl förberedd och företogs i flera bilar. Dels byttes bilar och chaufförer ut ett par gånger under resan och dels delades vi upp på ett par bilar. Efteråt har jag förstått och även fått bekräftat att de extra personer, män, som var med på de resorna var mycket diskreta men ändå välbeväpnade.

De landskap vi for igenom var mycket vackra, gammeldags, väl bevakade av olika militärgrupper. Där fanns irakiska, amerikanska och kurdiska befästningar på olika höjder. Vid ett tillfälle, när vi for igenom ett tättbebyggt samhälle mötte vi en välutrustad militär amerikansk-irakisk fordonspatrull. Den största delen av trafiken stannade och flyttade sig så långt de kunde åt sidan. Även våra bilar.

De vägspärrar som fanns utefter vägen var i huvudsak kurdiska. En del kontroller var extra noggranna men någon speciell incidens inträffade inte, förutom att vår bil vid ett tillfälle vid en ganska kritisk vägsträcka inom Nineveområdet fick punktering. Då blev det lite nervöst i lägret ett tag. Men vana händer hjälpte bilen snabbt ”på fötter igen,” och vi kunde fortsätta resan med mycket hög hastighet på ganska guppiga väl utvalda vägar, som ansågs vara de säkraste och bäst framkomliga, utan vidare bekymmer. Men spänningen, osäkerheten och vaksamheten var hela tiden på topp.

Efter flera timmars färd med många uppehåll kom vi fram till Dohuk på tisdagkvällen. Där inkvarterades vi också hos en familj med två nästan vuxna barn, som studerade på universitet. Mannen i familjen var pensionerad rektor och skolinspektör, som också varit journalist och en aktiv socialist. Han har suttit i fängelse i Bagdad under Saddam Husseins tid för sin protest mot regimen. Han var otroligt debattsugen och kunde sitta halva nätterna och diskutera politik, filosofi och religion. Där blev det inte mycket sömn, men det var intressant. Frun i familjen är en mycket engagerad och duktig person. Hon är bland annat ordförande för den assyriska kvinnoverksamheten i Dohuk med omnejd och jobbar nästan dygnet runt.

I den familjen, som bodde i ett radhus vid foten av ett högt berg inte långt från centrum, logerade vi och åt de flesta måltider under vår vistelse i Dohuk, som varade fram till söndag morgon, då vi med byte av flera bilar återvände till Erbil och vår tidigare värdfamilj. Där var huset fullt med släktingar från Australien.

Efter att vi druckit te och duschat, fick vi beskedet att vi så fort som möjligt måste lämna huset och familjen. Man väntade nämligen besök från en högt uppsatt kurd, det angavs inte vilken, och ville inte att vi skulle synas i familjen, då han kom. Det skulle då kunna bli alltför många frågor om vad vi gjorde i landet och som kanske varit svåra att förklara. Det var i alla fall den förklaring, som jag något förvånad delgavs. Snabbt kom vi iväg till vår tredje värdfamilj, som var otroligt varm och generös och där vi övernattade den sista natten i Irak.

Mannen i familjen var rektor för en assyrisk skola, dit även kurdiska barn var välkomna. Frun var lärare i samma skola. Familjen hade tre barn i skolåldern.

Redan klockan fyra på morgonen väcktes vi för att klockan fem vara nere vid flygplatsen. Flygplanet vi skulle fara med var många timmar försenat. När vi slutligen kom ombord på planet, fick vi beskedet att Turkiet inte tillåtit planet att flyga över sitt territorium. Vi fick därför göra en förlängande omväg och mellanlanda i Athen, vilket inte var planerat. Hemkomsten blev således åtskilliga timmar försenad.

Jag fick ändå full kompensation för de förlorade timmarna genom att mötas av den fantastiska nordiska skira vårgrönskan. Jag tror att jag aldrig tidigare har upplevt Sverige så vackert.

Besök vid kvinnocenter

Även om besöken vid olika institutioner och organisationer var mycket mansdominerade, jag var ofta den enda kvinnan vid relativt stora samlingar av män, hade man också lagt sig vinn om, att vi skulle ges möjlighet att träffa och möta representanter för kvinnoorganisationer i olika landsändar och med skilda förutsättningar och möjligheter.

Gemensamt för de olika mötena med kvinnor var att de flesta kände sig åsidosatta ur minst ett tvådimensionellt perspektiv. Dels anser de att de är helt diskriminerade i de politiska sammanhangen och dels är de på olika sätt motarbetade därför att de tillhör folkgruppen assyrier. Det är som om kvinnornas aktiviteter, potential och möjligheter tycks vara både hotfull och en tillgång. Situationen kändes välbekant, även om förutsättningarna är ganska olika.

Kvinnorganisationerna hade inga egna lokaler, som de kunde kalla för sina föreningslokaler, utom i ett undantagsfall. Istället tycktes de vara tvungna att kombinera sina övriga aktiviteter, exempelvis sammanträden och utbildningsinsatser, med en mot samhället specificerad utåtriktad verksamhet, daghemsverksamhet och annan verksamhet för barn. Detta innebar att de var för det första i behov av lokaler för sin egen kvinnoverksamhet på olika plan och dessutom gav detta signaler om att deras egen verksamhet inte var mer värd eller särskiljande från kvinnors traditionella uppgifter, än att den kunde kombineras med annan så kallad kvinnoverksamhet, nämligen barnens fostran och vård.

De själva var så indoktrinerade i sitt samhälles kvinnoosyn att de inte tycktes anse eller se att detta egentligen var något problem utan snarare en självklarhet. Önskan om egna föreningslokaler var dock, enligt min uppfattning, mycket stark hos de flesta.

På flera olika platser, som vi besökte, berättade kvinnorna att det stora politiska kurdiska partiet KDP gjorde allt för att sabotera de assyriska kvinnornas verksamhet och sätta käppar i hjulen för att försvåra den. Kurderna och andra motståndare såg tydligen styrkan och kraften i det som kvinnorna utträttade. Exempelvis daghemmet i Erbil var mycket omtyckt och fyllde en stor funktion för de barn, vars framförallt mödrar arbetade utanför hemmet. Sabotaget mot verksamheten bestod framförallt i att kvinnor, som sökte daghemsplats för sina barn, erbjöds högre ”löner” än vad de kunde erbjudas på den öppna arbetsmarknaden om de stannade hemma istället för att förvärvsarbeta. På så sätt ”köpte” det största kurdiska politiska partiet röster inför det kommande viktiga valet. Många kvinnor lät sig trots detta inte luras in i en politiskt förpliktigande fälla utan lämnade sina barn på det populära daghemmet/kvinnocentret. En av ledarna för centret är också ledamot i det kurdiska parlamentet, som har fem platser för assyrier.

KDP hade även genom sin ”köpte” assyriske medlem, politikern och ledamoten i parlamentet Sargis Aghajan i framförallt Erbil byggt daghem nästan vägg i vägg med kvinnoorganisationens daghem för att konkurrera ut de assyriska kvinnornas daghem och kvinnocenter. Men ännu hade man inte lyckats.

Likartade aktiviteter för att försöka hindra och stoppa kvinnornas verksamhet förekom även på andra platser. I Bagdede i Nineveområdet, som vi också besökte, hade KDP helt övertagit kvinnoorganisationens lokal, på olika sätt saboterat deras verksamhet och mer eller mindre tagit över den då de genom hjälp av bland annat ekonomiska medel tagit över de flesta av deras medlemmar. Organisationen förde därför en tynande tillvaro där och styrelsens hetaste önskan var att få en lokal, så att de kunde ta upp sin verksamhet helt igen. Trots att de mist sin lokal kvarstod behoven och önskemålen från de många kvinnor, som inte låtit sig luras.

De kvinnocenter vi besökte på olika platser hade, som det verkade, ett gott samarbete med Assyriska Demokratiska Rörelsen, ADR, även om de ofta tycktes föra en undanskymd verksamhet. I framförallt Dohuk hade kvinnocentret/daghemmet även bra samarbete med hjälporganisationen AAS, Assyrian Aid Society, som bistår kvinnorna med bland annat kursverksamhet av olika slag, exempelvis kurser i datateknik, sömnad, demokrati, mödra- och barnhälsovård.

Vi besökte kvinnor med eller utan särskilda center i Erbil, Nineveområdet och Dohuk med omnejd.

Erbil

Redan första dagen av vår vistelse i Irak besökte vi ett kvinnocenter i Erbil. Det var kombinerat med ett välbesökt och välskött daghem/förskola.

Många kvinnor från det assyriska kvinnoförbundet hade samlats för att träffa oss. Några av dem arbetade på daghemmet. De flesta barnen hade redan hämtats och/eller skjutsats hem.

Den assyriska kvinnoorganisationen är inte knutet till något politiskt parti men får stöd för sin verksamhet av bland annat ADR. Styrelsens representanter var mycket noga med att upprepade gånger framhålla att organisationen inte var knuten till någon politisk organisation utan var helt och hållet enbart en assyrisk kvinnoorganisation. Men det hindrade inte att även kurdiska kvinnor lämnade sina barn på daghemmet.

Åldern på barnen vid daghemmet var mellan ett till sju år. Efter sju år började de skolan. Daghemsverksamheten tar emot från 45 till 80 barn per dag. De flesta barnen hämtas och lämnas av daghemmet med bil/buss. De föräldrar som bor nära eller långt ifrån hämtar sina barn själva. Avgiften är symbolisk och verksamheten har ingen vinst. Centret får inget ekonomiskt stöd från staten eller regionen. Det finns dock en del andra organisationer som sponsrar och stödjer. Personalen består av sju fast anställda och ett 30-tal frivilligarbetare. Daghemmet har både en eftermiddags och förmiddagsgrupp och tar emot såväl assyriska som kurdiska barn.

Hälsoministeriet har tilldelat daghemmet första pris för bästa barnomsorg och omvårdnad. Ett par dagar före vårt besök var hälsoministeriet vid daghemmet och vaccinerade barnen. Mot vad de vaccinerades berättades inte och vi hann inte fråga.

Barnen serveras en lätt måltid under dagen och de små har en traditionell vilotimme.

Kön till daghemmet är lång, trots att den kurdiska majoriteten i parlamentet gör allt för att stoppa kvinnoorganisationens verksamhet.

Vi informerades om att den assyriska kvinnoorganisationen bildades redan på 1950-talet. Kvinnocentret i Erbil bildades år 1992. Det senaste årsmötet, då den nuvarande ordföranden och styrelsen valdes, ägde rum i augusti förra året och var kombinerat med ett seminarium.

Organisationen har en ordförande för hela regionen. För närvarande är den kvinnliga ordföranden en av assyriernas fem representanter i det kurdiska parlamentet. Organisationen har en särskild ordförande för Erbilprovinsen. Ordföranden för själva Erbilområdet var vår värd i Erbil.

Relativt stora assyriska kvinnoorganisationer finns även i Bagdad, Kirkuk, Nineve och Mosul. Mindre organisationer finns i städer och byar utanför Erbil.

I aktiviteter där olika politiska och andra kvinnoorganisationer deltar, är den assyriska kvinnoorganisationen i Erbil särskilt aktiv. De assyriska kvinnorna vill synas och vara med i olika sammanhang. De tycker att de har ett gott samarbete med de andra kvinnoorganisationerna, men bäst med de organisationer som arbetar med kvinnor och barn. Som en kristen kvinnoorganisation är de den enda som brukar delta i olika samarbetsaktiviteter. De assyriska kvinnorna söker inte strid utan försöker istället samarbeta i gemensamma frågor.

En gång i månaden ger kvinnorna ut tidningen Naharin (Mesopotamien).

Den assyriska kvinnoorganisationen är noga med att poängtera att dess medlemmar håller på de kristna och andra traditioner och har gott samarbete med sina vänner. Det är ett stort behov och önskemål hos dem om olika utbildningar exempelvis datorutbildningar. De vill också lära sig mer om föreningskunskap och hur man utvärderar fattade beslut. Organisationen har olika fasta och återkommande aktiviteter vid exempelvis barnens dag, mors dag, lärarnas dag, sjuksköterskornas dag. Deltagarna vid de olika "dagarna" intervjuas och får framföra sina behov och önskemål, som sedan förs vidare till olika instanser. Tidigare var det exempelvis inte fint eller acceptabelt att vara sjuksköterska. Ingen man ville gifta sig med en sjuksköterska. Kvinnoorganisationen har genom reportage i massmedia påverkat att sjuksköterskeyrket nu blivit ett respekterat yrke.

Vid den senaste "Mors dag" inbjöds särskilt kvinnor, som i sin familj hade någon martyr, dvs någon som fängslats, mördats eller på annat sätt dött för sin kristna tros skull.

Människor bjuds också in till aktuella debatter om miljöfrågor av olika slag, exempelvis gifter och andra skadliga produkter m.m.

Om kvinnoorganisationen hade ett eget hus/en egen lokal vad skulle de då fylla det med, var en av mina frågor.

" Vi har många idéer och förslag," blev svaret. – "Vi skulle ha flera projekt, som bland annat sysselsatte kvinnorna och gav dem inkomstmöjligheter. Vi skulle öppna träningscenter, ha datautbildning, sy kläder till försäljning, ha en frisörsalong. Vi skulle anställa kvinnor så att de inte blir till salu för olika oseriösa grupper."

Samtidigt som vårt möte med den assyriska kvinnoorganisationen ägde rum hade männen i ADR ett möte i en närbelägen och hårt bevakad lokal. Vi var med när det mötet inleddes. Det verkade bli ett av många sådana möten, där män satt uppradade utefter väggarna och informerade varandra om framförallt det politiska läget. Förutom mig fanns ingen kvinna med vid de mötena. Flera gånger efterlyste jag kvinnorna i de sammanhangen.

Nineveområdet

Bagdede

Vid något som närmast kan liknas vid ett hönshus tätt bredvid ADRs högkvarter, som har stora rymliga lokaler, väntade sex kvinnor, kärnan av kvinnoorganisationen i det samhället.

De berättade att även i deras samhälle ”köptes” assyriska kvinnor av den kurdiska politiska organisationen KDP, för att befrias från att söka arbeten. De gavs en ”lön”, som ofta var högre än de kunde finna för ett reguljärt arbete på arbetsmarknaden, där det också var ont om arbeten. De måste skriva under ett kontrakt, som innebar att de inte fick samarbeta med någon annan organisation än den som gav dem deras ”lön”.

På så sätt försvagades den assyriska kvinnoorganisationen, då de miste de flesta av sina medlemmar. KDP däremot garanterades ytterligare röster för sitt partis räkning vid det kommande valet.

Det var inte enbart KDP som motarbetade kvinnorna. Det fanns även en grupp inom kyrkan, som får stöd av den tidigare nämnda assyriska ledamoten i KDP. Även kyrkan ger de kvinnor som lämnar den assyriska organisationen särskilda bidrag med krav att inte samarbeta med ADR eller den assyriska kvinnoorganisationen. En så kallad samsamarbetsorganisation inom kyrkan tog över kvinnoorganisationens lokal med alla dess inventarier, exempelvis symaskiner och datorer, utan att betala en cent. Trots att kvinnoorganisationen gått till domstol och fått ett domslut på att lokalen skall återlämnas till dem, har det inte skett. En amerikansk organisation hade med ekonomiska medel hjälpt kvinnorna att bygga den ursprungliga lokalen.

För närvarande har de ingen plats där de kan utföra sina aktiviteter annat än ”hönshuset”, som ADR tillfälligt låter dem husera i. Tidigare samarbetade de med andra olika nationella organisationer. Idag är de mer internationellt inriktade och söker kontakt och samarbete med internationella kvinnoorganisationer. I exempelvis Kanada och USA finns systerorganisationer.

”Skulle vi äga en lokal, en plats, som vi själva ägde, skulle ingen kunna ta den ifrån oss”, var ett kraftfullt framfört önskemål. ”De kan använda vilka metoder de vill, skrämsel, hot eller vad som helst, men det skulle i längden inte kunna rubba vår demokratiska rätt,” förklarade kvinnorna.

Motståndarna hade, där kvinnoorganisationen i område efter område byggde upp sin verksamhet, noggrann kontroll över vilka hus och kvinnor de assyriska kvinnorna kontaktat för att sedan sabotera och erbjuda likartad verksamhet i deras regi. De berättade att motståndarna vid ett tillfälle organiserat en sjuksköterskeutbildning. Under hela utbildningen försökte de att påverka de studerande att gå över till deras organisation. Men de blivande sjuksköterskorna nekade hårdnackat och gjorde motstånd.

Kvinnoorganisationens motståndare motarbetar dem således på olika sätt och tar ofta till och med massmedia till hjälp genom att erbjuda dem pengar för att tala eller skriva nedsättande om den assyriska organisationen.

Trots detta fortsätter ordföranden och de andra kvinnorna i Bagdede att arbeta ideellt med sin kvinnoorganisation. De har en brinnande kämpaglöd för sitt lands framtid och sina egna rättigheter.

Ledningen för kvinnoorganisationen i Bagdede förklarade att målet för deras verksamhet kan sammanfattas i orden ”utbildning för framtiden”.

Kvinnorna framhöll också att de inte bör ha inträngande relationer med andra religioner. Risken är att de i så fall utplånas och försvinner. ”Traditionerna måste bevaras”.

Bland kvinnorna finns många duktiga konstnärer som också behöver samlas för att göra något av sin konst.

Ledaren i gruppen ansåg att ”mobbingen egentligen borde vara tvärtom”. Det vill säga att de som gör rätt skulle mobba dem som gör fel. Det borde finnas en särskild rättslig instans för dem som gör rätt. Men den instansen finns inte. Rättvisa, mänskliga rättigheter och frihet finns inte ens i det så kallade ”säkra Norra Irak.”

På frågan om det fanns någon annan politisk assyrisk organisation än ADR inom området, svarade man, att det fanns det inte. Om det eventuellt skulle finnas någon, skulle det i så fall endast vara till namnet, löd repliken.

Baretleh

Kvinnoorganisationen hade i Baretleh sedan cirka åtta månader tillbaka inte heller någon egen lokal. På grund av den stora flyktingtillströmningen och de därmed höjda hyrorna på efterfrågade bostäder och lokaler var de av ekonomiska skäl tvingade att lämna sin lokal. Hyran hade från början varit 100 USD men höjts till 500 USD. ADR hade då givit dem en mycket liten lokal i anslutning till sina egna lokaler. Tidigare hade de många olika aktiviteter, men i den nu uppkomna situationen hade de varit tvungna att dra ner kraftigt på sin verksamhet.

Liksom flera andra grenar av organisationen önskade de lokal och ekonomiska medel. De ansåg inte att det var något problem med att få medlemmar och/eller deltagare till olika aktiviteter. Tidigare hade de i sin verksamhet haft olika kurser och utbildningar exempelvis i datateknik, sömnad, om hur man kan utveckla sin personlighet fastän man är kvinna samt utbildat i frisörsyrket. De hade också haft cirka 60 barn i sin verksamhet, som trots att de exempelvis inte haft någon elektricitet i sina lokaler ändå hade varit framgångsrik och

mycket uppskattad. De har också arrangerat fester av olika slag. ADR och AAS har bistått med några små bidrag.

De berättade att i Mosul har de kurdiska kvinnorna en organisation och hyr en lokal, som de betalar 800 USD för. Men nu har de kommit till Baretleh för att ta över de assyriska kvinnornas verksamhet. Den av kurderna understödde assyriern i Norra Iraks parlament behövde inte komma till deras samhälle, eftersom den assyriska avdelningens verksamhet redan i princip var nerlagd, sa kvinnorna.

Vid assyriernas stora demonstration den 1 april hade kvinnoförbundet starkt stöd av ADR.

Vid detta läge av informationen blev det lite kaos i mötet. Samlingen utökades nämligen med både kvinnor och män.

Vi informerades då om att för närvarande pågick förhandlingar med kurderna. Assyrierna hade inget stort hopp om att dessa förhandlingar skulle ha någon större framgång. ”De finns ju redan inne i våra områden”, sa de. ”Kurderna köper medlemmar, infiltrerar och invaderar och har ett tydligt syfte med sina planer. De betalar stora summor till enskilda personer och organisationer. De som samarbetar med dem kan få upp till flera miljoner. De vet att ADR representerar det assyriska folket och vill därför splittra deras organisation. Tidigare var Saddam Hussein den gemensamma fienden. Idag handlar det för kurderna om att få så mycket inflytande och makt som möjligt för att vid kommande förhandlingar kunna få så stort område som möjligt till deras som de hoppas fria landområde Kurdistan. De gör vad de kan för att ignorera ADR och lyfter istället upp andra organisationer, som kan skapa motsättningar till ADR och assyriska organisationer exempelvis kvinnoorganisationen.

Vid mötet framhölls dock att det inte går att köpa vare sig assyriska män eller kvinnor i sin strävan att få rättigheter för folket.

På grund av omständigheterna ansåg de att vi inte kunnat se hela bilden av landets situation. Folk kan exempelvis inte vara ute i glädje eller roa sig. Stämningen är inte densamma, som den varit tidigare. Assyrierna tycker om att arbeta, men det finns inte arbeten för alla. Många emigrerar därför att de är förföljda, diskriminerade och stoppade i sina aktiviteter och mänskliga rättigheter. Det finns ingen assyrisk familj som inte har någon anhörig som flytt till ett annat land.

Det assyriska folket är i grunden fredligt. De har många gånger förlorat sina rättigheter och ägodelar i fråga om bland annat mark, hus och hem därför att de just är fredliga och inte vill strida. De ger hellre bort allt de äger än medverkar till krig eller andra oroligheter.

Efter mottagande av presenter fortsatte så färden mot Dohuk.

Med stor hastighet for vi igenom ett vackert kuperat landskap. Vi mötte amerikanska och irakiska soldater i stora, tunga krigsfordon, som alla väjde

för. Vi passerade ett flertal kurdiska kontroller, assyriska, arabiska och kurdiska byar och byar som beboddes av yezider samt byar som i tidernas begynnelse bebotts av assyrier, men som kurderna drivit bort och övertagit. Vi for på, av säkerhetsskäl, utvalda vägar, förbi stora redan mogna sädesfält, stora olivlundar, vindruvsodlingar, jättestora silos m.m. Vi såg bland bergen en mycket gammal kyrka, som nu var ett kloster.

Nohadra

(Dohuk är kurdernas namn på staden Dohuk. Jag väljer att i fortsättningen kalla staden för dess assyriska namn))

Så kom vi då fram till Nohadra, miljonstaden, som på 60-talet hade enbart en assyrisk befolkning, men som nu har en blandad befolkning med i huvudsak kurder. Vi kördes direkt till ADRs högkvarter, där en stor grupp bestående av 17 män tog emot oss. Under tiden kontaktades kvinnoorganisationens ordföranden i Nohadra antagligen för att ge mig lite kvinnligt sällskap och en person, som jag kunde tala engelska med.

Vid mötet berättades något om hur man tänkt att vår vistelse skulle utformas. Vi talade också om vad vi ville se och höra och vilket vårt ärende var. Men det tycktes de redan veta.

De berättade också att ADR-sektionen i Nohadra bildades 1992. De gav ut en tidning, Betnaharins stjärna. Efter Saddam Husseins fall 2003 bildades liknande avdelningar i andra områden.

ADR-organisationen arbetar självständigt och samlas ibland för att diskutera administrativa och andra gemensamma organisatoriska frågor. Man diskuterar också hur man skulle vilja ha Nineve-området uppbyggt och avdelat som ett eget område, väl skyddat av internationella organisationer. ADRs organisation spelade en stor och viktig roll i anslutning till det första demokratiska valet i Irak. Medlemmarna fungerade som valobservatörer och rapporterade om valfusk hade ägt rum. De arbetade för att den informationen skulle komma upp på så hög rättslig nivå som möjligt.

ADR stödjer många verksamheter. Särskilt dess tidning är högt prioriterad. Organisationen har inget stöd från regeringen eller andra myndigheter, men har fått visst internationellt stöd. Även AAS har stött ADR i dess verksamhet. De har byggt högkvarterets lokaler och hjälpt till att sprida 16 böcker.

Styrelsen består av sju ordinarie ledamöter och två suppleanter. De har cirka 400 stödjande medlemmar, många av dem är aktiva. De har ett bibliotek med 1 700 böcker.

Jag uppfattade det som att de visste det mesta om oss. De visste exempelvis att jag hade varit svårt sjuk. De hade då bett för mig och var därför extra glada att få se mig frisk igen. De betygade sin tacksamhet över att vi var där hos dem. En oerhört stor värme och tacksamhet utstrålades mot oss. Det går inte att göra

annat än att tycka om det assyriska folket, en känsla som blev ännu starkare efter dagarna i Nohadra med omnejd.

Efter den långa varma resan från Erbil med alla stoppen på vägen och möten med olika människor var det skönt att få sitta ute under kvällshimlen i högkvarterets trädgård.

Ordföranden för kvinnoförbundet, som anslöt sig till oss ute i kvällsluften, var också tillsammans med sin familj värdar för vårt uppehåll i Nohadra.

Den fyra personer stora familjen bodde i ett radhus, som inte var särskilt stort. Men ungdomarna i familjen överlämnade sina bäddar till oss och låg själva på golvet, som faktiskt även någon av oss gäster fick göra. Men det var intressant och lärorikt att få leva med en assyrisk familj i Irak under några dagar.

Kvinnoorganisationen

Kvinnoorganisationen i Nohadra bildades 1992 och har cirka 270 medlemmar. Verksamheten omfattar hela Nohadra med omnejd.

I Nohadra har kvinnoorganisationen ett mycket fint och välskött daghem, med välutbildad personal. Där tas emot mellan 60 – 80 barn till förvärvsarbetsande mödrar i två skift varje dag. Barnen serveras varje dag förutom mellanmål frukost och lunch.

Personalen är välutbildad med rektor, föreståndare och lärare. Barnen är i åldern 1 – 6 år.

Ett stort problem är transportfrågan. För närvarande hyr de en buss. Men de skulle behöva ett eget transportmedel för att för att hämta och köra hem barnen.

Kvinnoorganisationens och daghemmets lokal finns i ett särskilt hus, som är placerat i nära anslutning till AAS huvudkontor. De har i stort en likartad verksamhet som kvinnoorganisationen i Erbil. Målet och ambitionerna för verksamheten är högt och programmet är omfattande. Kvinnorna anordnar kurser, seminarier och annan utbildning och information om kvinnor och barns situation, mänskliga rättigheter, demokrati, sömnad, dator teknik etc.

Dessutom anordnas kurser för exempelvis ungdomar om hur tonåringar skall uppträda gentemot varandra. Man anordnar också kurser för kvinnor inom och utanför organisationen i exempelvis engelska, hälso- och sjukvård m.m. För framförallt kvinnor, som kommer från Bagdad anordnas kurser i assyriska. Man undervisar även i arabiska och engelska. Det kommer ungefär 25 – 30 personer till varje kurs.

Kvinnoorganisationen hade en stor del i administration och organisation av den stora över hela världen rapporterade demonstration som ägde rum den 1 april 2007, då cirka 60 000 assyrier/syrianer/kaldéer demonstrerade på

Nohadras gator och höll appeller samt byggde upp sig själva med engagerande tal, sång och musik

Det som framförallt kännetecknar kvinnoorganisationens verksamhet i Nohadra är det kontaktnät med de assyriska kvinnor, som håller på att byggas upp i regionens många byar och samhällen. Man håller kurser i de olika byarna och samhällena för att försöka höja kvinnornas kunskapsnivå och ge dem ökat självförtroende. Ordföranden är ute i de olika byarna under så gott som veckans alla kvällar. Längtan efter kunskap och information är mycket stor.

AAS stödjer kursverksamheterna med ekonomiska bidrag. Även muslimska kvinnor är med på de olika kurserna.

Kvinnorganisationen har även ett bra samarbete med Diakonia, Concordia (USA), UNICEF, olika muslimska organisationer samt kurdiska och kommunistiska organisationer.

Man har ordnat olika utställningar om barn och försökt mäta hur hög begåvning barnen har. Man anordnade också en kunskaps tävling bland barnen. Det var flickorna som vann.

1999 hade kvinnoorganisationen besök från USA. De besökande tog med sig utställningsmaterialet och ordnade senare en utställning när de kom hem. Amerikanerna delade ut pengar från den utställningen till alla barn som deltog i tävlingen.

UNICEF ville att de skulle samarbeta med kurderna om ett barnprojekt. Men det fungerade inte. Skillnaderna var för stora i synen på barn och familj, så UNICEF fick ge med sig.

Det finns också en relativt nybildad ungdomsverksamhet som är under utveckling.

Barwar

I hjärtat av Barwar i Nohadra-området finns många assyrier. Enligt uppgift har 22 av 27 byar enbart assyrisk befolkning. 7 av de 27 byarna är inte byggda för vinterboende. Många människor, som inte har råd att skaffa bränsle, fryser och har det därför särskilt besvärligt om vintern.

Vid den österns assyriska kyrkan i samhället finns en assyrisk/svensk präst, som i många år verkat i Sverige, Göteborg och Jönköping, men återvänt för att tjäna sitt land och folk. Han berättade att människorna i de olika byarna lever i stor fattigdom. De har i stort sett inga pengar, inga jobb och ingen mat. De lever under ytterst knappa förhållanden.

Kurderna som försöker invadera landet överallt tar byar och mark i besittning, fastän de inte har rätt till det. Men det finns ingen som hjälper assyrierna att

kräva sina rättigheter. Invaderarna säger att de alla lever i en demokrati och då är det i princip bara att ta för sig. Deras paroll och syfte med sina aktiviteter är att assyrierna skall ut ur landet och kurderna stanna kvar för att kunna ta över landet.

Som vanligt var byns män i Barwar samlade för att ta emot oss. Trots deras stora motgångar och hårda liv lyste ändå ett hopp och en tro om en bättre värld i deras ögon.

Eftersom det inte fanns några kvinnor med vid träffen, frågade jag naturligtvis om det fanns en kvinnoorganisation. Det sa man att det fanns, och man skulle genast ordna en träff med dem i ett hem där vi också skulle äta lunch.

Sex kvinnor var på plats när vi kom. Som på männens vis satt kvinnorna utefter rummets väggar. En del hade sina barn med sig.

De tyckte att det var bra att vi kom. De berättade att de hade ingen annan plats än kyrkan att samlas i och skulle framförallt vilja ha en egen lokal. Men de hade inga pengar till det. De sa att där fanns inga sjukhus, ingen vårdcentral, ingen barnmorska, ingen skyddad lekplats för barnen etc. Behoven var stora, men möjligheterna små.

De ville mycket gärna ha en plats att samlas på, få någon som kunde lära dem första hjälpen och elementär hälso- och sjukvård, barnavård, kostlära, enklare trädgårdsskötsel med grönsaksodlingar, utbildning i demokrati och jämställdhet, någon form av förskola m.m.

Besöket avslutades med en enkel måltid, som bestod av risgrynsgröt kokt på yougert med honung istället för mjölk. Det var rikligt med både gröt och bröd. Kött serverades inte den dagen, eftersom det var en fredag, som vi besökte dem, och de brukar fasta på fredagar.

Besök hos AAS (Assyrien Aid Society)

Förutom ledaren för AAS, Napoleon G Pattoo, deltog förutom vi tre från Sverige, fem personer, sekreterare och ledamöter i styrelsen

AAS bildades år 1991 med anledning av den då rådande nödsituationen. Många hade flytt med anledning av kriget. Den första uppgiften blev att hjälpa flyktingarna. Då Norra Irak blev en frizon under FNs beskydd, hjälpte man flyktingarna att först och främst finna en plats att leva på och att tillgodose de nödvändigaste behoven, tält, kläder och mediciner. Därefter började man restaurera övergivna byar, bygga kyrkor och gav människorna möjlighet att bruka jorden och få något annat att tänka på än det som varit.

Vatten är förknippat med livet för både människor och natur och därför var vattenfrågan viktig. AAS försökte hjälpa människorna på olika sätt så att de skulle överleva och kanske finna en framtid i Norra Irak. De fick hjälp med att exempelvis byta tak på sina hus så att det blev möjligt att bo i dem. En av de

första bevakningskanalerna som byggdes var med medel, som Svenska Kommittén för Assyrier, SKA, samlat in. Ett projekt som även SIDA sponsrade och på så sätt medverkade till.

AAS satte i ett relativt tidigt sked igång en organisation för undervisning av framförallt barnen. Det var en stor procedur som bland annat omfattade utbildning av lärare, ordnande av transporter så att barnen kunde komma till skolorna. Lärarnas löner betalades av AAS och innebar en stor kostnad. Man började med en skola, Nohadraskolan i Nohadra Dohuk. Idag driver AAS 19 skolor i Nohadra, två i Erbil, två i Nineve, en i Bagdad och två i Kirkuk. I Nohadra har man hitintills inte fått några medel från departementet för transporter till skolorna. För närvarande finns 24 busslinjer som skjutsar barnen till en kostnad av cirka 11 330 USD per månad.

AAS har genom olika kanaler undersökt möjligheten att få kostnaderna ersatta, men ännu har inget besked kommit. Räkningarna är betalade till och med april månad, så det börjar dra ihop sig till en krissituation. AAS har även andra kostnader för skolorna, som måste åtgärdas. Det gäller exempelvis transporterna av lärare till skolorna.

På gymnasiet i Nohadra finns 1 700 elever. Erbils gymnasium har 86 elever och i Nineve planeras för start av ett gymnasium. 1 200 elever läser enbart assyriska och religionskunskap. Tyvärr bromsar omständigheterna utvecklingen av verksamheten. Det största bekymret är ekonomin. AAS blir ofta tvunget att låna pengar för att täcka omkostnaderna.

”Men”, sa AAS president, ”även om vi skulle behöva sälja våra kläder, skulle vi fortsätta vår verksamhet”. Han förklarade att orsaken till att man inte låter sig slås ner eller ge upp är att

- ingen kan ta över verksamheten
- utan barnen eller de unga finns det ingen framtid

En av skolorna i Nohadra ligger i nära anslutning till AAS högkvarter. Där finns också ett internat för totalt 125 elever, som kommer från bland annat Bagdad. Kock, städare och annan personal bor också där. Även lärare utan bostad får bo där. Den totala kostnaden för internatet under enbart mars månad rörde sig om 8 680 USD. Utan internatet, som byggdes 2002, hade de elever, 72 pojkar och 53 flickor, som bor där, varit analfabeter eller hade varit tvungna att ansluta sig till kurdiska KDP eller som på Saddams tid Bathpartiet. Även kurdiska barn är välkomna till skolan. Förra sommaren välkomnades exempelvis två kurdiska flickor.

AAS har ett basprogram, som består av mat, jordbruk och mediciner. AAS understödjer även olika läkarteam, som reser till de olika byarna och bland annat undervisar i 1:a hjälpens sjukvård.

AAS medverkar även till att domstolsförhandlingar förs gällande mark som framförallt kurder tillskansat sig på olagliga vägar. Som ett exempel nämndes en man som sålde ett stycke mark till en kurd. Erforderliga papper om köpet

skrevs under, men de registrerades aldrig. Ärendet behandlades i domstol och markaffären förklarades ogiltig. Pengarna skulle lämnas tillbaka och kurden lämna markområdet. Men kurden, som köpt marken, lämnade inte den tillbaka utan fortsatte som om inget hänt.

Många assyriska ungdomar i behov av pengar lämnar landet för att söka en bättre levnad i framförallt Kanada. Även i Sverige finns en stor grupp assyrier.

Ungdomsorganisation

Karemlesh

I samhället Karamlesh i Nineveområdet blev vi varmt mottagna av en tåligt väntande skara ungdomar, enbart pojkar, som stundtals under vårt möte kallade sig scouter.

Den assyriska ungdomsorganisationen har funnits sedan 1991. Den lokala organisationen bildades år 2003.

Målet och strävan för ungdomsorganisationens verksamhet är att assyrierna skall få de rättigheter alla andra har och som de enligt konstitutionen har rätt till. De lider av att som ursprungsbefolkning vara diskriminerade i många olika sammanhang.

Vad de behöver är att inte bli ignorerade eller glömda utan ses och bemötas som alla andra, framförde ungdomarna. Det är dags att satsa på deras område och se till att de inte blir bortglömda. Det märks tydligt att de ignoreras såväl centralt, regionalt som lokalt. I regeringen i Bagdad har assyrierna en representant, Younadam Kanna. Men de ansåg att han är så långt borta.

Ungdomar, som representerade elevrådet, framförde att de lider av politiska och andra motsättningar som får konsekvenser för assyriernas säkerhet. Den närmaste högskolan finns i Mosul, dit studenterna måste transporteras, vilket medför stora problem på grund av säkerhetsläget. Ibland kan de av de skälen inte gå i skolan.

De skulle behöva ett ungdomscenter med bland annat bibliotek, där ungdomarna kan samlas. Elevrådet får visst stöd av ADR.

På frågan vad som skulle gynna folket, svarade de: "En egen skyddad zon, som inte är ansluten till Kurdistan. Kurderna arbetar ivrigt och hotfullt för att assyrierna skall ansluta sig till det kurdiska styret".

- *"Vi har ingen som stödjer oss. Vi önskar oss moraliskt stöd, erfarenhetsutbyte studiestöd utifrån. Vi behöver kontakter och samtalspartner".*

Medan vi samtalar flyger ett varje år återkommande svalpar till sitt nyrestaurerade bo som de valt att bygga inomhus under takåsen i den inglasade verandan.

Ungdomsorganisationens målsättning är hög, men den kan genomföras med stöd utifrån. Ungdomarna vill undervisa och bli undervisade i mänskliga och andra rättigheter. De vill ha ett historiskt perspektiv på sitt ursprung.

De var noga med att poängtera att de inte är någon rasistisk organisation. Men de vill veta vilka rättigheter de har. För det behöver de stöd och hjälp utifrån. De vill samarbeta med andra ungdomsorganisationer. Helst opolitiska. Men det är viktigt att de som eventuellt besöker Irak talar och får kontakt med rätt personer, så att de får höra sanningen. Det är viktigt att de möter andra än de som direkt eller indirekt representerar kurderna.

Vid samtalet kom också fram att kurderna ständigt bevakar assyrierna. De kan utan anledning förhöra människor. Den av kurderna ledde assyriern, som alla talar om, har fått 240 miljoner USD. Ungdomarna påstod att USA vet att det inte är de folkvalda som fått del av de amerikanska pengarna utan i huvudsak personer som på olika sätt mutas till att följa KDP.

Besök vid Radio-TV-station

I Nineveområdet besökte vi även en mycket välbevakad fin nybyggd centralt belägen byggnad, som var den nya radio- och TV-stationen. Den var ännu inte helt färdig eller tagen i fullt bruk. Amerikanska organisationer hade köpt den tidigare Radio-TV-stationen, som fanns i ett annat område. För de pengar de då fick vid försäljningen, hade de inköpt tomt och byggt det nya huset, som de var mycket stolta över. Men det hade blivit dyrare än vad de från börjat beräknat, och de hade därför ännu inte haft möjlighet att fylla rummen med möbler, teknisk utrustning och annan inredning.

De sänder dock redan nu vissa lokala radio och TV-program, som når ända in i Syrien, men så långt som till Bagdad når de inte.

Besök vid mer eller mindre historiska minnesplatser

Bevattningskanalen i Sarsink

Vid en av de undersökande resorna till olika byar besökte vi byn Sarsink. Vi blev som vanligt mottagna med stor vänlighet av byns ADR-representanter, som visade stor glädje och uppskattning över att vi besökte dem.

Byborna kände väl till Svenska Kommittén för Assyrier, SKA, och visade en oerhört stor tacksamhet och uppskattning för det projekt i byn, vilket SKA låg bakom. De visste också att jag i september 1998 stoppades vid den turkisk-irakiska gränskontrollen. Jag skulle då tillsammans med William Adam, som är ledamot i SKAs styrelse, besöka Nohadra och Sarsink för att dels överlämna det resterande beloppet för färdigställandet av projektet och dels få en bild av hur kanalbygget fortlöpt. Men jag släpptes inte då in över gränsen till Irak.

Glädjen och tacksamheten för bevattningskanalen var nu överväldigande och går inte att beskriva.

Mottagningskommittén bad om ursäkt för att inte så många av byborna mött upp, men man hade helt enkelt inte vågat berätta för dem att vi skulle komma. Man befarade att det i så fall skulle bli en invasion av tacksamma bybor, som skulle vara svår att hantera.

Vi inspekterade den väl projekterade och gjutna betongkanalen, som vid detta tillfälle inte transporterade något vatten från sin källa till den lummiga byns trädgårdar och odlingar. Utan den kanalen, berättade man, skulle inga människor kunna leva och bo i byn. Det var en fantastisk upplevelse och känsla att få se denna kanal och att få insikt om vilken fantastisk betydelse detta i mångas ögon obetydliga SKA-projekt har för en stor grupp människors liv och överlevnad. Den upplevelsen var som om SKA och jag fått en fantastiskt stor gåva.

Vi inspekterade flera delar av kanalen och kom så småningom upp till källan, där den rann ut vid bergets slutning. Det var också en fin stund att i den ljumma kvällen få komma till den anspråkslösa men livsviktiga vattenkällan.

Helt spontant och lite generat började jag tyst sjunga för mig själv:

Källa så klar
 Vatten du har
 Tidernas torka aldrig dig når
 O, huru väl
 Där är ro för min själ
 Vila mitt trötta hjärta där får.

AAS president, Napoleon G Pattoo, som var vår ciceron vid detta tillfälle och som har stor delaktighet i projektet, han var nämligen SKAs kontaktperson för dessa vattenkanalsprojekt, tittade förundrat på mig och log en smula. Men han sa inget. Vi gick tysta vidare.

Det fanns dock ett orosmoln med i bilden. De ganska nyinflyttade kurderna, som försökte tränga undan assyrierna i Sarsink, som på så många andra ställen, hade för att tillgodose sina egna behov tagit ungefär hälften av källans vatten och fört det vidare till ett par av deras mer eller mindre från assyrierna erövrade markområden. För att försöka förhindra att ytterligare vatten leddes bort från kanalen och de områden den var ämnad för, hade man lagt en mycket stor och tung sten över källan.

Vid återtåget från byn, som mer eller mindre låg på en bergsslutning, gick det inte att sluta beundra byns fräscha, prunkande grönska och blommande fruktträd.

Vem hade kunnat tro att en vattenledande liten betongkanal kunde betyda så mycket för så många?

SKA har också bekostat en bevattningskanal i en annan by, men den besökte vi inte. Vad jag kunde förstå var den inte i lika gott skick som den i Sarsink.

Kyrkan i Alqosh

På hemresan mellan Nohadra och Erbil gjorde vi ett uppehåll i staden Telleskof för att bland annat byta bil och chaufför. Eftersom staden ganska nyligen varit utsatt för ett terrordåd, en bilbomb utanför kurdernas högkvarter och mitt emot en assyrisk skola, ville vi egentligen inte besöka den staden. Men det var chaufförerna som bestämde körväg och pauser.

Representanter för ADR tog emot oss lika vänligt som på de andra ställena. De berättade bland annat om attentatet och hur omringade de är på alla sidor av kurderna. Telleskof, som är en helt assyrisk stad, tvingas ha kurdiska vakter vid infartsvägarna. Terrorattacken ansågs var riktad mot kurderna, men den assyriska civilbefolkningen drabbades ändå värst. Man kan ställa sig frågan om det ändå var det som var avsikten.

När kurderna invaderar ett assyriskt samhälle lägger de som regel sitt huvudkontor i närheten av en central assyrisk institution. I detta fall skolan. Detta innebar att terrorhandlingen åstadkom många assyrier svåra skador. Dödstalet var också högt. Kurderna klarade sig ganska bra. Nu låg det välbevakade kurdiska högkvarteret nästan vägg vid vägg med det mindre bevakade assyriska högkvarteret.

Våra värdar tillät oss inte att lämna samhället utan att se på omgivningarna och besöka den närbelägna i ett berg insprängda Alqosh kyrkan. Att besöka den kyrkan kom också att bli en av resans höjdpunkter. Efter några krokvägar genom enbart assyriska samhällen, kom vi fram till ett mäktigt men ganska, som det verkade, poröst berg. Delvis insprängt i berget reste sig på dess topp en kyrka från 700 – talet och som fortfarande var i bruk. I berget kunde man också se en massa grottor, som tycktes vara insprängda eller utgrävda i berget. Det berättades att kyrkan i vissa tider varit ett kloster. Varje ny munk som ville ansluta sig till klostret fick själv gräva, spränga eller schakta sig in i berget och göra en egen grotta som sin cell. Grottmynningarna hade under århundradena blivit ganska många.

Grottornas ingångar lyste mot oss med sina mörka outgrundliga hål. Det var inte svårt att känna historiens och sekternas vingslag. Många kristna hade under förföljelsetider och ofärdsår sökt sig till kyrkan/klostret för att få skydd. Över hela platsen tycktes vila en tung men välsignande och beskyddande hand.

Avsikten var att vi från dalen, där vi var, skulle följa den långa trappan upp till själva kyrkan. Trappstegen var inte svåra och för varje avsats man kom upp på, öppnade sig den mest hänförande utsikt.

Kyrkan var en speciell plats där bergväggarna andades både ångest och glädje. Det lilla kyrkorummet i berget var alldeles speciellt andaktsfullt och rofyllt i sin enkelhet. Atmosfären i bergväggarna var rogivande och fyllda av förfädernas historia. Jag tänkte på alla de människor som för sin tros skull under århundraden sökt kyrkans skydd. Jag tänkte också på att i den yttersta tiden skall människorna enligt Bibeln i sin ångest och nöd ropa att bergen skall

kasta sig över dem. Jag vet inte varför jag tänkte på det. Men det fanns gott om berg i Irak och många måste ha mycket dåligt samvete där.

Framme vid altaret fanns två hål, där man kunde stoppa in sina händer. ”I de här hålen finns välsignad och helgad jord,” sa mina följeslagare. ”Stoppa ner din hand och ta med dig lite jord hem,” uppmanades jag.

Först fick jag en obehaglig känsla. Jag visste ju inte vad som kunde dölja sig i hålet. Men jag gjorde det jag blivit uppmanad till och fick förutom lite jord tag i ett par stenar. Vid min hemkomst gav jag bort den ena till en god assyrisk vän, som egentligen skulle ha följt med på resan. Hon blev så glad att hon grät.

Kyrkan hade många sidogångar, som ledde djupt in i berget. Männen i sällskapet ville gärna utforska någon av dem. Men jag tyckte att gångarna med lågt i tak ledde för djupt in i bergets okända mark, så jag stannade utanför det låga valvet till den gång de andra gick in i. Jag hörde deras röster långt in i berget och var för en gångs skull ganska ensam. Jag skrämde dem riktigt, faktiskt mer eller mindre avsiktligt, genom att lämna min plats utanför valvet. Jag återvände till kyrksalen, satte mig på en bänk och mediterade och bad. Snart hörde jag deras röster igen, som nu lät ganska förvirrade och oroliga. De ropade mitt namn, men jag väntade en stund med att svara. Vet inte varför. Jag ville kanske retas. Till slut gav jag mig tillkänna och allt blev frid och fröjd igen.

Det var betydligt lättare att gå nerför berget än uppför. När vi kom ner i dalen var där en hel hop män, en del beväpnade med kulsprutor. Tre av dem satt i en som det tycktes utgrävd klyfta i berget. Andra var fullt upptagna med att plocka fram ett bord, medan andra dukade bordet med allehanda middagsrätter. Flera av männen kände jag igen från ett tidigare möte under dagen. Det var fantastiskt att se detta bord dukas upp mitt i naturen, på historisk mark nedanför denna fantastiska kyrka, som vi nyss besökt. Jag visste nästan inte om jag drömde eller om det var verkligt.

När jag tittade upp mot bergen, där jag satt, gick det ju inte att se vad som dolde sig bakom eller bortom bergen, som reste sig framför oss, kunde jag inte låta bli att tänka på vilken fantastisk måltavla vi skulle vara för den som på de angränsande bergen ville göra oss riktigt illa. Eftersom vi hela tiden måste vara på vår vakt och andra vaktade oss var mina tankar kanske inte så underliga eller förvånande. Det hade också under resans gång varit mycket talande och berättande om dödande och döda.

Tack för det fina minnet den underbart vackra dagen!

Berättelser ur det förflutna

Byn Hijerke

För mig var från början ordet martyr ett mycket laddat begrepp. Jag hade svårt att sätta mig in i det ordets fulla betydelse och tolkning. Jag tyckte inte att det

passade in i vår moderna tidsålder och våra europeiska begrepp. I min begreppsvärld var det ett gammalt och förbrukat ord. Jag berättade aldrig min känsla och upplevelse inför det ordet utan försökte genom att lyssna och känna vad det för mig gammalmodiga begreppet betyder idag för en del människor.

Aldrig glömmer jag ett assyriskt möte, när jag var ganska ny inom Svenska Kommittén för Assyrier. Ivriga assyrier ville lära mig så mycket som möjligt om sin historia och vad de varit med om. Jag var ju också nyfiken och ville försöka förstå så mycket som det bara gick.

Jag måste erkänna att jag trots den välvilliga omgivningen ändå inte begrep så mycket av allt som berättades. Mina assyriska vänners tålmod med mig var som det tycktes ousinligt. Jag grälade, tjtade, debatterade och låtsades vara dummare än vad jag egentligen var, bara för att pröva dem och sannaningshalten i det de berättade och för att försöka förstå. Jag kan förstå deras maktlöshet när de såg vilken dum människa de hade framför sig. Men jag har svårt att förstå hur de stod ut med mitt sätt att pröva och att vara ordförande för SKA. Det har faktiskt gått mer än 13 år nu. Och jag älskar dem, mina assyriska vänner.

Det värsta är när jag tänker tillbaka på den tiden och den oförståelse jag bemötte mina assyriska vänner med, och hur svårt jag hade för att förstå och tro dem, är att jag idag utsätts från en del håll för samma misstänksamhet och misstro, när jag berättar om det jag varit med om under exempelvis min resa i Norra Irak.

När jag tänker på vad assyrierna/syrianerna/kaldéerna varit och är med om i våra dagar i Norra Irak och på andra ställen i Mellanöstern och Turkiet kommer jag att tänka på en bok om hugenotterna, som jag läste, när jag var mycket ung. För att göra det enkelt citerar jag ur uppslagsboken Fokus vad det står om hugenotterna.

”Hugenotter är namnet på de reformerta trosbekännarna i Frankrike. Under 1500-talet förföljdes de svårt av katolikerna och fr.o.m. 1560-talet utkämpades formliga krig, hugenottkrigen. Bartolimeninatten 1572 innebar en svår massaker på hugenottadeln. Till sist vann hugenotterna religionsfrihet och trygghet genom ediktet i Nantes 1598, men utsattes senare för ny förföljelse av Richelieu och Ludvig XIV, som upphävde ediktet 1685. Detta medförde att minst 250 000 hugenotter utvandrade, främst till Brandenburg, Holland och England, vilket fick stor betydelse för dessa länders näringsliv och kultur. Hugenotterna återfick sina medborgerliga rättigheter 1791 och den reformerta kyrkan blev erkänd under Napoleon.”

De här människorna fick verkligen kämpa för sin tro. Jag grät när jag läste boken, som handlade om dem. Jag har glömt namnet på boken. Vissa avsnitt i den minns jag mycket tydligt. Och jag minns också att jag tänkte: Om jag levt under den tiden och varit hugenott, hade jag då kunnat stå emot och bevarat min kristna tro och övertygelse? Jag vet inte, men jag hoppas det. Till slut förstod min mamma att boken om hugenotterna nog var för stark för mig, så hon la undan den. Vart den tog vägen vet jag inte.

Jag måste säga att jag beundrar assyrierna i Irak och de kristna i Mellanöstern, att de står emot, trots att vi är så ynkliga här i Västvärlden att vi inte ens låtsas se deras kamp för att få leva i fred och ro och ha sina mänskliga rättigheter. Mänskliga rättigheter måste gälla alla oavsett religion, kön eller något annat.

Jag glömmmer aldrig första gången jag inbjöds att hålla ett tal i anslutning till Martyrernas dag. Det var en mycket fin och stämningsfull stund. Eftersom jag inte kan språket förstod jag inte vad som sades, trots tolkens ivriga försök bredvid mig att få mig att förstå. Men stämningen var mycket stark. Jag glömmmer aldrig den stämningsfulla stunden och hur väl alla ord togs emot.

Sedan har det blivit några fler Martyrernas dag. Och det jag alltmer har funderat på är med vilket engagemang man firar dessa dagar. Det är ju otroligt känslosamma stunder.

Jag har då också tänkt: Varför talar man så mycket om de äldre martyrererna och det som hände för länge sedan, även om det var fruktansvärt hemskt? Men det finns ju martyrer bland det assyriska folket också idag. Det hör man inte så ofta om. I mina ögon fortsätter seyfo/folkmordet på assyrierna under 1914-1918 ännu in i våra dagar. Men man talar väldigt lite om hur man skall kunna stoppa det och hjälpa martyrererna idag eller hur man skall förebygga så att seyfo/folkmordet inte upprepas. Och sedan undrar jag om man inte också skulle ägna sig lite mera åt hur situationen skulle se ut om man också tittade lite på vad framtiden kan erbjuda ifråga om möjligheter, individuella och generella?

Som jag ser det finns det en klar linje mellan ett folks historia, det sätt på vilket de tänker och handlar i nuet, hur de tar vara på de kunskaper det förflutna givit och hur det omsätts i nuet och vilka möjligheter folket och människorna vill ge livet i framtiden för sina barn och barnbarn. Allt hör ihop. Men det gäller att se kombinationen, linjen mellan det som varit, nuet och framtiden. Och det gäller att inte fastna. Den gåva vi har fått är det ögonblick som är nu.

Vid en av våra resor för att förstå det assyriska folkets historia, som ofta på senare tid handlar om deras martyrs historia, var till det som varit byn Hijerke i norra Nora Irak. Den här berättelsen handlar om en del av vår egen tids moderna historia.

Eftersom så många byar är nermejade och jämnade med marken, bara några stenar sticker upp, kan man se väldigt långt. Horisonten ligger långt bort, på andra sidan bergen. Vår ciceron den här dagen, som skulle innebära så många upplevelser, berättade att i byn Hijerke blev Jamil och Shiba år 1983 den assyriska demokratiska rörelsens första martyrer. Assyrierna hade då en liten armé uppe i bergen. Jamil och Shiba befann sig i byn på uppdrag och för att vila sig ett par dagar. Men de fick reda på av ett par ledare i byn, att informatörer till Saddam Hussein meddelat Saddams armé att de fanns i byn. Det dröjde inte länge förrän hela byn blev omringad av Saddam och en stor armé. Till saken hör också att det fanns cirka 30 personer i byn, vilka hade

deserterat från Saddams armé, därför att de inte trodde på hans krig och inte ville vara med där.

Klockan 04.00 på morgonen förstod hela byn att de var omringade och invånarna undrade vad de skulle göra i den situationen. De 30 desertörerna, ungdomarna i byn, representanterna för den assyriska demokratiska rörelsen och de som sedan kom att bli martyrer undrade och greps av en stor oro.

”Martyrer” sa till de andra: ”Vi får ta på oss det här genom att stå här, försöka uppehålla dem och kämpa emot dem så att ni andra kan fly”.

Folket i byn jagade ut alla fåren och flydde krypande och så små som möjligt tillsammans med dem. ”Martyrer” stod kvar och stod emot armén, medan de andra flydde. Hären hade inget flygvapen och inga flygplan med sig. Arméns soldater gick i bakhåll och började skjuta från alla håll. Jamil skadades svårt. Han hade en kula kvar i sitt gevär. Den använde han till att ta sitt eget liv, innan militären tog honom till fånga. Shiba tog också sitt eget liv.

Jamil och Shiba skyddade befolkningen i Hijerke genom att själva offra sina liv och blev på så sätt den assyriska demokratiska rörelsens första martyrer under modern historisk tid.

Militären tog de döda martyrer och körde in i byn där kropparna skändades. Byborna begravde sedan sina martyrer, de män som offrade sina liv för att de deserterade ungdomarna inte skulle bli tillfångatagna och hängda och för att byborna skulle räddas. De två martyrer hade också kunnat fly. De hade vapen att försvara sig med. Men de offrade sig för andra. Vår ciceron, som berättade detta, var från byn och ögonvittne till händelsen.

Det var en tung stund. De som inte var sysselsatta med fotografering och annat gick bort och grät. Det var så nära och starkt inpå att det tog tag i själva hjärtroten.

Det är ingen tvekan om att det finns martyrer också i vår tid. De som ger sitt liv för sin tro och för andra.

Blodbadet i Simele.

I byn Simele inte lång ifrån Hijerke träffade vi en rätt gammal, nästan tandlös man, som var helt klar i huvudet. Han var ett år när denna tragiska händelse inträffade, men hans pappa har berättat för honom.

Hela hans familj med fru, barn, barnbarn och vi från Sverige med vår ciceron i spetsen satt stilla och lyssnade på honom. Det var bara videokameran som rasslade nästan ohörbart.

Ungefär så här berättade han:

”Förutom någon enstaka muslim fanns bara kristna assyrier i byn Simele. Men vi blev lurade. Det var engelsmännen, som lurade oss.

Den irakiska armén tillsammans med engelsmän omringade området. Vi hade vapen att försvara oss med, men vi blev lurade. Engelsmännen bad oss att lämna ifrån oss alla vapen. Efter tvekan och resonering emellan, kom vi fram till att om engelsmännen, som är kristna, ber oss att lämna vapnen måste vi lita på dem. De kan ju inte vilja oss något illa.

Byborna samlade därför ihop alla vapen och sedan började man skjuta på dem. De flesta dog. Alla liken samlades och begravdes i en stor grop, som man grävde.

Min farbror, morbror och kusiner mördades. Hela släkten mördades.

Folk var samlade från alla byar i vår by. Man gick till de kristnas byar runt omkring Simele och samlade ihop kristna assyrier. De kristna assyriska byarna Garshine, Karkure, Garfile, Barkose, Kawashe, Hejerke, Hawshekewa, Gabarke, Bakaka kämpade emot så länge de orkade, men alla i de byarna och många andra dödades. Efter dödandet i de andra byarna kom krigarna till vår by. De skar halsen av prästen och drog honom på gatan genom byn. Prästens huvud lämnade de kvar i byn för att skrämmas. Alla utom några få, som lyckades fly till Syrien blev mördade. En farbror till mig gömde sig i en bakugn, men upptäcktes och mördades.

Alla, utom yezidierna, som är assyrier som har kvar den urgamla påfågelsreligionen och också fanns i området, var med om dödandet.

I Simele, min by, som är inringad av bergen trängde fienden in. En av byborna, en kristen assyrier, spottade en engelsk officer tre gånger i ansiktet. ”Det är ert verk att denna massaker utförs,” sa han. Efter det uttalandet sattes den stora massakern igång.

En arab, som var vittne till hur kurderna dödade och våldtog kvinnorna reagerade våldsamt över kurdernas råhet och grymhet och läxade upp honom. Om han inte hade varit, skulle alla kvinnorna ha dödats. Han hindrade kurderna att döda dem. Den protesterande araben hette Arosh och var en arabisk klanledare.

Han undrade också varför kurderna blandade sig i arabernas krig mot de kristna. Det var ju deras religionskrig och inte kurdernas.

Av alla byar var det endast Hedgecke, som klarade sig. Men folket i den byn hade inte lämnat ifrån sig sina vapen.

Idag, när man vill bygga på olika tomter i Simele, kommer man på gravar och får upp skelett. Hela byn tycks vara minerad med skelett. Vart man än gräver får man upp skelett.

En biskop har nu köpt ett hus på en stor tomt för att göra vetenskapligt ledda utgrävningar. Egentligen borde ingen röra marken i byn förrän forskarledda utgrävningar utförts.”

Prästen

Efter flera timmars lång resa uppför berg på krokiga serpentinvägar och nerför branta backar till djupa dalar, kom vi så småningom fram till hjärtat av Berva. Då hade vi rest förbi många befästa bergtoppar med soldater från den irakiska armén på en bergstopp, turkiska soldater på en annan, kurdiska soldater på en tredje, amerikaner och irakier på en fjärde och faktiskt israeliska soldater på en femte för att nu nämna några av de befästa kullarna. Luften verkade laddad.

En kurdisk bonde, som vi mötte på vägen, där han kom med sin åsna, berättade att i den by, som vi då for igenom hade kurderna slagits för att ta över det som ur deras synpunkt såg bra ut och det man ville ha. Marken i byn är fin och bördig och egentligen assyriskt område. Men de assyriska byborna tvingades av kurderna att för en ringa penning sälja marken till dem. ”Och nu är vi här och trakasserar dem. Genom att tvinga dem sälja till oss kurder har vi förstört deras by och det arbete de utfört,” var hans raka och ovanliga uttalande. ”Assyrierna fick några små slantar som betalning för mark och egendom. Nu vägrar vi kurder att lämna byn. Till assyrierna säger regeringen att det är självklart att kurderna skall lämna byn. Till kurderna säger regeringen att det är klart att kurderna skall vara kvar i den.”

Någon lag och rätt tycks inte finnas. Den starke och vapenförsedde segrar.

Så småningom kom vi fram denna gråa, blöta och kalla dag uppe i bergstrakterna i gränslandet mellan Irak och Turkiet.

Döm om min förvåning när vi möttes och välkomnades av en präst, som talade svenska, på en klingande göteborgska. Han representerar Österns Assyriska Kyrka och har tjänstgjort som präst för assyrier i Sverige, Jönköping och Göteborg. När han pensionerades återvände han till sitt land för att gå in i prästämbetet där. Barnen i familjen är vuxna och hans fru skall ansluta sig till honom så fort hon kan.

I området finns 29 byar med enbart assyrier, men endast ett fåtal kyrkor. Prästen är ständigt ute på besök i de olika byarna. Han har också ofta gudstjänster i byn vi besökte. På morgonen är det gudstjänst och på kvällen bön. När någon har dött förrättas gudstjänst den tredje dagen, som seden är.

Han berättade att många familjer har det mycket fattigt och lever under oerhört knappa förhållanden. De har inga arbeten, ingen mat och inga pengar. På vintern är det kallt uppe bland bergen. Husen är dåligt isolerade och det finns inget att elda med. Många far mycket illa under vintern.

”Kurderna tar vår mark och ingen hjälper oss,” sa han ”De säger att vi lever i en demokrati. Men här finns ingen demokrati. Man tar våra byar och vår mark

ifrån oss. Ingen hjälper oss! Kravet från de som har makten är att assyrierna skall bort och kurderna stanna kvar.”

”Tänk om de svenska prästerna och den Svenska Kyrkan fick upp ögonen för vår situation”, fortsatte han. ”Kristenheten förstår inte hur vi har det. De måste börja förstå! Vi kämpar ju för alla kristnas skull! Det är viktigt att vi som kristna finns här! Men vi behöver stöd och hjälp!”

”Om de kristna hjälpt kyrkan till Kina och Japan borde den väl också kunna vara lite snäll mot oss,” tyckte prästen. Jag håller med honom.

”De kallar oss kristna, men vårt folk är assyrier och vi finns i många olika länder över hela världen. Vi har tvingats lämna vårt hemland! Men detta är vårt land!”

På frågan vad som skulle hända om turkarna på allvar gick över gränsen med arméer och soldater, svarade prästen, att ingen vet hur det kommer att bli, och vad kan man i så fall göra utan vapen och armé. Turkarna har redan varit över 5 - 6 gånger.

Några andra exempel

Det är många som velat förstöra assyriernas historiska områden och mark. I exempelvis en by i närheten av Nohadra från det assyriska imperiets tid, ville en utländsk organisation göra ett projekt, men byborna protesterade, då det projektet skulle förstöra deras by.

Men fienden var envis och ville ha marken till sitt projekt. Byborna kunde ändå hejda dem. Hade deras projekt tillåtits hade byborna måst lämna byn och den brukbara jorden förstörts. Protesten gav resultat. Projektet flyttade till en annan plats.

Sammanfattande tankar och slutsatser

Sedan jag kom hem från Irak har många frågat hur det egentligen var där. Det har inte varit lätt att svara på den frågan. Jag brukar säga, att jag såg tårar över förlorade anhöriga och vänner, hörde människor berätta om massmord i stor skala, om byar som jämnats med marken, om gårdar och hus som assyrier på grund av trakasserier, hot och förföljelse tvingats överlämna för att framförallt tillfredsställa kurdernas makt- och habegär. Jag såg kurdiska vakter utanför enbart assyriska byar. Alla assyriernas förehavanden måste tydligt registreras. Jag mötte också glädje och glimtar av hopp och förtröstan, samtidigt som jag upplevde en stor misströstan och oro inför framtiden. Jag såg människors stödjande varandra, men jag såg också misstänksamhet mot varandra. Jag var med om stor öppenhet och värme men också slutenhet och rädsla. Ja, med andra ord, resan var överväldigande. Det har tagit lång tid att hämta sig från den. Förmodligen har den påverkat mig mer än jag trodde att den skulle göra. Jag har kommit på mig flera gånger, när jag talat om assyrierna att jag sagt vi och oss, istället för de och dem. Det måste antagligen betyda att jag så identifierat mig med det assyriska folket, att mitt

undermedvetna avslöjar mig och talar om för mig och andra att jag är en av dem. Hur skall det annars tolkas?

På resan besökte vi många byar och var väl bevakade och beskyddade av våra vänner. Vi besökte fornminnesplatser och moderna byggnader. Vi gjorde oss hemmastadda med kvinnors arbete både för sina medsystrar och deras barn, men vi såg också hur ”fienden” kunde köpa människor och därigenom göra dem till bundsförvanter i och med en politik, som dessa kvinnor och män egentligen inte gillade.

Det största partiets, KDPs, målsättning med sin mer eller mindre för en utomstående ganska tydliga strategi och dubbla budskap, måste innebära för de ekonomiskt och på andra sätt utsatta människorna en oerhört stor påfrestning. De måste känna sig som stora svikare och i händerna på en situation som måste upplevas som en rävsax. Det går inte att döma dem.

På resan mötte jag människor med ungdomar i familjerna, som erbjudits möjligheter att fly/flytta till släktingar i andra länder men, som en kvinna sa: ”Jag kan inte lämna mitt folk. Jag behövs här. Jag känner och vet att det är här jag måste och skall vara”.

Ändå hade hennes man suttit i fängelse för sin politiska uppfattnings skull. Tala om mod!

Det som framförallt håller människorna samman och modet uppe i Norra Irak är hoppet om en egen zon, ett eget område, där de kan leva och bo i trygghet. De har en het, het önskan om ett eget assyriskt område på historisk assyrisk/syriansk/kaldéisk mark, där de själva kan bestämma, leva och bo. Gärna under FNs beskydd, men ändå deras eget område. Den önskan är mycket het och stark, samtidigt som de är ängsliga för att någon eller något ska stoppa dem i deras djupa längtan och hopp.

Norra Irak är ett mycket intressant område med många intressenter. Jag tänker framförallt på oljan. Vi har på senare tid också sett och hört en del om riktade terrorattacker mot kristna präster och andra kyrkans män. Kan det möjligen vara ett förebud om vad som kan komma?? Gud give att det inte är så, men hotet ligger som en tung hand över Irak. Det tunga hotet var mycket påtagligt även i Norra Irak. Det fanns i luften, i människornas blickar och i rädslan och iveren att hela tiden skydda oss. Våra chaufförer och andra följeslagare under våra resor i landet skyddade oss bokstavigt med sina egna liv.

För att få en bild av situationen i Irak kan vi bara följa det som händer i Bagdad idag, där de kristna i stadsdelen Dora tvingas att överge sin kristna tro och konvertera till den islamska eller också betala en stor summa pengar för att få bo i det hem, som är deras och i det område, de bott i generationer. Uppfyller de inte de kraven måste de lämna över sina hem och lämna staden. Vart skall de ta vägen? Många försöker fly till Norra Irak, där man kanske kan få ro en liten stund, andra flyr till Jordanien, Syrien, Turkiet. Nöden och ångesten är enorm!! Vi kände den och vi såg den.

För att inte tala om det fruktansvärda, som nyligen hände prästen och hans tre följeslagare i Mosul. De var kristna assyrier också kallade syrianer och kaldéer. Det var väl därför de inte skulle få leva.

Jag vill påstå att dessa modiga människor, familjer, unga, gamla assyrier/syrianer/kaldéer kämpar för oss alla i västvärlden och sin rätt att existera, sitt människovärde och rätten att få ha en kristen tro. Det är vår skyldighet att ställa upp för dem. De behövs i Mellanöstern, i de länder där de sedan urminnes tider har sitt ursprung. Om vi inte gör något kommer de snart inte att ha en möjlighet att leva och existera i sitt eget land.

Västvärlden har varit tyst länge nog nu. Det är hög tid för kyrkor och samfund att engagera sig och kräva assyriers/syrianer/kaldéers rätt att få leva och bo i sitt eget land och att utöva sin tro och religion. Alla kyrkor borde utlysa en bönedag för de kristna i Mellanöstern, just nu speciellt i Irak. Alla kyrkor i hela Sverige, i hela Europa, Amerika, Australien, Afrika, Asien, ja, över hela världen.

Sveriges riksdag och regering måste agera.

EU-parlamentet måste reagera.

FN måste få upp ögonen för vad som sker i Irak och ge de kristna det skydd, de måste ha och är berättigade till.

USA måste agera.

Alla ambassader i hela världen måste väcka sina irakiska kollegor över vad som sker i Irak, så att det bli ett stopp på det! Världen kan inte längre tillåta den massförföljelse och det massdödande av assyrier/syrianer/kaldéer som pågår.

Det är hög tid att handla! Assyrierna/syrianerna/ kaldéerna har lidit länge nog!

Vad kan vi göra?

Uppdraget som vi hade med oss var att försöka finna ett projekt, som vi skulle kunna göra något åt. Vi anser att vi fann det.

Vi hittade ett område högt på bergssluttningarna i gränslandet mellan Turkiet och Norra Irak, som vi tror skulle vara passande. Människorna där var mycket intresserade av och ivriga om att få hjälp och stöd för att bygga upp ett kvinnocenter. Så fort vi nämnde något om våra då mycket lösa tankar, radade de upp en lång önskelista, som pekade på deras behov och, som de tyckte självklara rättigheter. Det största behovet var en lokal, där de kunde samlas. Just lokal har Forum Syd noga förklarat att man inte kan bistå med, men däremot med innehåll i en verksamhet på exempelvis ett kvinnocenter, vilket vi också förklarade.

Eftersom lokalbehovet är mycket stort, anser vi, att på något sätt måste det gå att samla in pengar till en lokal även utan stöd av Forum Syd, men att Forum Syd kan hjälpa oss med innehållet i centret.

En annan viktig uppgift för oss, som hade förmånen att göra resan till Irak, är att sprida information om dels vad vi varit med om och dels om situationen i

Irak. Hur människorna ser på sin tillvaro, hur deras vardag ser ut, hur det politiska systemet fungerar och påverkar människorna etc. Om säkerhet och framtidstro, om möjligheter och rädsla, Om hopp och förtvivlan.

När den dåvarande presidenten John F. Kennedy kom till Berlin för att motta sitt medlemskap som hedersmedborgare sa han: Ich bin ein Berliner. Utan alla jämförelser känner jag, att jag nästan kan säga: Jag är assyrier! Assyriernas sak är vår!

Nacka den 9 juni 2007

Margareta Viklund,
Ordförande för Svenska Kommittén för Assyrier, SKA